

Nationale Boomgaarden Stichting v.z.w.

Vereniging voor pomologie, boomgaard- en landschapsbeheer

(staatsblad 18 feb. 1986 – 18 dec. 1986) zetel: Limburgs Universitair Centrum – 3590 Diepenbeek

Leopold-III-straat 8 3724 Vliermaal, tel: 012/391188; fax: 012/747438

E-mail: info@boomgaardenstichting.be Website: www.boomgaardenstichting.be

HOOGSTAMNIEUWS 2008-2

VOORWOORD

De zomer is het seizoen bij uitstek om eens eens wat verder te kijken dan de eigen boomgaard of fruittuin.

De boomgaardenstichting biedt hiervoor ook dit jaar weer talrijke gelegenheden verspreid over Vlaanderen.

Niet te missen zijn zeker de kersendag in Alden Biesen, in de grootste en meest gevarieerde kersenboomgaard die Vlaanderen rijk is.

Kwam u één van de vorige jaren reeds op bezoek? Dan is toch wat nieuws te beleven. De boomgaard werd flink uitgebreid met 200 bomen en tal van rassen en ook bij de andere activiteiten zijn er heel wat nieuwigheden.

De Keizelboomgaard, onze eerste collectie in hoogstamvorm bestaat dit jaar 20 jaar. Een goede gelegenheid om er bij gelegenheid van de pruimendag nog eens rond te lopen en de evolutie te aanschouwen.

Dit is slechts een greep uit de vele mogelijkheden. Aan u om een keuze te maken.

Tien jaar geleden startte onze vereniging met het uitwerken van aanplantprojecten van hoogstamboomgaarden in samenwerking met een aantal Haspengouwse gemeenten. Sindsdien werden er jaarlijks honderden bomen aangeplant bij tientallen particulieren. De samenwerking met Regionale Landschappen versterkte deze aanplantingen nog.

De oudste aanplantingen beginnen nu al aardig wat fruit op te leveren, teveel vaak om nog allemaal zelf op te eten. Een oplossing voor het teveel is in de maak. Kijk hiervoor verderop in deze nieuwsbrief.

Alvast een zonnige vakantie toegewenst, en wellicht tot op één van onze activiteiten.

Ludo Royen - voorzitter

Bloedluis

Symptomen

Schade aan jonge knoppen en takken, doordat ze met hun monddelen sap zuigen uit de jonge bladeren en takken wat in een later stadium resulteert tot beschadigde, onvolgroeide bladeren en takken;

Ze begeven zich naar reeds bestaande wonden en naar de jonge scheuten, op randen van wonden en spleten;

De verspreiding vindt bij normale omstandigheden omstreeks begin mei plaats;

Op de aangetaste plaatsen ontstaan knobbels door abnormale groei, veroorzaakt door het zuigen van de bloedluizen;

De met bloedluiskanker aangetaste jonge scheuten vriezen bij stevige vorst dood.

Bestrijding

Sluipwesp: dit insect legt haar eieren in de bloedluizen;

Door predatie van oorwormen en lieveheersbeestjes kan de plaag ook worden verminderd.

Hoogstamnieuws wordt gratis bezorgd aan alle boomgaardeigenaars en fruitliefhebbers die dit wensen. Aanmelden kan via een e-mail naar info@boomgaardenstichting.be, een telefoontje naar 012 39 11 88 of een briefje naar NBS – Leopold III-straat nr 8 – 3724 Vliermaal.

Indien u hoogstamnieuws niet langer wenst te ontvangen kan u zich via dezelfde kanalen afmelden.

NIEUW! Haspengouwse Fruitpersdagen

Voor alle fruitliefhebbers en hoogstamboomgaardbezitters in Limburgs Haspengouw die geen blijf weten met hun appels en peren organiseren we dit jaar in samenwerking met het Regionaal Landschap Haspengouw enkele fruitpersdagen met een mobiele fruitpers.

Voor een schappelijke prijs wordt dan ter plaatse van uw oogst fruitsap gemaakt, gepasteuriseerd en verpakt in "bag in box" verpakking van 5 liter.

Voor deelname met fruit: meldt zo spoedig mogelijk uw interesse op het NBS secretariaat in Vliermaal: 012/39 11 88

Kersenoogst mislukt, of ook vogels op bezoek gehad?

Ook dit seizoen hebben we weer een gevarieerd aanbod van vele kersenrassen uit de 6 ha grote kersengard van Alden Biesen en onze eigen boomgaarden.

Kersen moeten echter snel na het plukken verhandeld worden, best nog de dag zelf. Dit vereist dan ook een speciale aanpak om u als liefhebbers van het aanbod te laten meegenieten.

Bij de aantocht van de kersenoogst willen we u de mogelijkheid bieden om vers geplukte kersen aan te kopen. Geïnteresseerden kunnen best op voorhand een bestelling plaatsen met duidelijke vermelding wanneer de kersen worden afgehaald (van 2de helft juni tot enkele dagen voor de kersendag op 13 juli).

Je kan een bestelling plaatsen door het verschuldigde bedrag op onze rekening te bezorgen en de bestellingen door te geven via onderstaande bestelbon

Kersen uit Alden Biesen: € 3,00/kg

Bestellingen die men wil afhalen in Alden Biesen zelf, tijdens de happening "DE KERS" op 13/07/2008, dienen ten laatste op woensdag 09/07/2008 voldaan te zijn.

Tijdens DE KERS zijn er ook dikke moderne kersen te bekomen aan € 7,00/kg

Bestelformulier kersenaankoop

Naam:.....

Adres:.....

Gemeente:.....

Telefoonnummer:.....

(geef een telefoonnummer waar we u tijdens de kantooruren kunnen bereiken)

Bestelt kg kersen aan €,.../kg en stort vandaageuro op rekeningnummer 451-8525391-96 met vermelding 'aankoop kgkersen'.

Afhaling op: om.....uur op het secretariaat van de NBS

Handtekening (anders is de bon niet geldig)

.....

terugsturen naar: NBS, Leopold III-straat 8; 3724 Vliermaal
faxen naar 012 74 74 38 of e-mailen naar info@boomgaardenstichting.be

Zomerenting van kers in aug. - sept

Vanaf het ogenblik dat krachtige, afgerijpte jonge, éénjarige twijgen ter beschikking zijn, kunnen zoete kersen worden veredeld, vaak met beter gevolg dan bij de gebruikelijke winterenting. Zomerenting biedt voor kersen grote voordelen.

Deze enten zijn tegen de winter al stevig met de onderstam vergroeid, maar de knoppen blijven slapend.

In het voorjaar groeien deze zomergeënte kersen daardoor vroeg en sterk uit en vormen beter en sterker ontwikkelde kronen dan deze van de winterenting. De beste resultaten zijn te bekomen met spleet- en plakenting.

Het is bekend dat kersen enthout het moeilijkst van alle fruitsoorten vers te houden is. Met zomerenten kan je dit probleem perfect vermijden, want er is geen bewaring nodig.

Het enthout zelf kan in augustus-september onmiddellijk voor het enten van de boom worden gesneden, ontbladerd, waarbij je de stompjes van de bladstelen laat staan, en in een vochtige doek gehouden tot de plaatsing van de ent.

De behandeling van de ent is verder zoals bij de winterenting.

spleetent

Tuil vóór dunning

Tuil na dunning

Juni vruchtval

Jaarlijks krijgen we vragen van bezorgde liefhebbers, hoe het komt dat hun zo talrijk hangende vruchten in de loop van juni plots met massa's afvallen.

De zgn. junivruchtval of junirui is een heel natuurlijk gebeuren. Het is een regelmechanisme van de boom met het doel te veel vruchtaanzet af te werpen en daardoor een gunstige verhouding van de krachtverbruikende vruchten in verhouding met de voedende bladeren te bekomen.

Vaak moet manueel de natuur een handje geholpen worden door nog aanvullend zoveel uit te dunnen tot er per vrucht zowat 25 à 30 bladeren voorhanden zijn. Dit levert een optimale oogst met vruchten van een goed formaat.

Pas na 20 juni wordt bij een normaal ontwikkelde appel de grootte bereikt om zich op te richten bij het uitdunnen. Alle zwakkere vruchten kunnen dan verwijderd worden. Zij verbruiken van de boom veel krachten en ontwikkelen zich bij de oogsttijd toch niet tot kwaliteitsvruchten.

Sporenelementen en gebreksziekten

Dat planten, en in het bijzonder fruitbomen, behoefte hebben aan bouwstoffen is genoegzaam geweten.

In de loop der geschiedenis werden tal van methodes gebruikt, gaande van straatmest, stalmest, houtasse, tot kunstmesten om de nodige voedingsstoffen aan de fruitplanten te bezorgen.

Zoals alle planten hebben ook fruitbomen behoefte aan een aantal onmisbare hoofdelementen die ze uit de bodem opnemen; nl. stikstof (N), forfor (P), kalium (of potasium) (K), calcium (Ca), magnesium (Mg), zwavel (S).

Ontbreekt een van deze hoofdelementen of komt het in onvoldoende hoeveelheid voor, dan groeit de plant niet meer normaal.

Het element dat ontbreekt vormt dan een beperkende factor. Zelfs het toevoegen van grotere hoeveelheden van de andere elementen kan daaraan niets verhelpen.

Maar ook bij voldoende aanwezigheid van alle hoofdelementen kunnen zich nog GEBREKSZIEKTEN voordoen door het ontbreken van onmisbare sporenelementen. Alhoewel deze vaak slechts in geringe hoeveelheden nodig zijn, zijn ze niettemin levensnoodzakelijk.

Als onmisbare sporenelementen heeft men tot nog toe reeds kunnen opsporen: ijzer (Fe), mangaan (Mn), koper (Cu), zink (Zn), boor (=borium) (B), natrium (Na), chloor (Cl), silicium (Si), aluminium (Al), molybdeen (Mo), en de lijst groeit nog steeds aan naarmate onderzoek vordert.

Precies omdat de benodigde hoeveelheden ervan zó gering zijn, werden ze lang veronachtzaamd.

Zeker, een evenwichtige, natuurlijke bemesting en kompostvoeding voorkomt voedingsziekten. Helaas zijn vele gronden lang niet meer in deze gezegende toestand van evenwichtige en menig fruitboom, zelfs in ons privé fruittuintje, vertoont er vaak de vege tekenen van.

Om u te helpen een diagnose te stellen en een gebrek te onderkennen, volgen hier enkele aanwijzingen.

Chlorose door ijzergebrek

Bij chlorose, verwekt door ijzergebrek, zijn de bladeren gelijkmatig geel met zwakgroene hoofdnerf en zijnerf. Het zijn vooral de toppen van de lange scheuten die het verschijnsel vertonen.

Mangaangebrek

De kleursymptomen zijn dezelfde als bij ijzergebrek, doch hier is het de basis van de scheuten die aangetast is. De bladeren aan de basis vallen uiteindelijk af.

Zinkgebrek

Zinkgebrek uit zich door gebrek aan groei. De internodiën zijn abnormaal kort, zodat de bladeren aan het uiteinde van de scheuten kort bij mekaar staan en een roset vormen. De bladeren blijven kleiner dan normaal, zijn broos en geelachtig, maar de nerven zijn donker groen.

Boorgebrek

Boorgebrek doet aan zinkgebrek denken, nl. bladeren welke aan het uiteinde van de scheuten een roset vormen. Bij boorgebrek zijn er echter nog andere symptomen, nl. het uitbobbelen van de bast en het voorkomen van kurk en stip in het vlees der vruchten.

De bast is bezet met kleine bobbeltjes waaronder bij aansnijden een bruine dode plek in het bastweefsel verschijnt. Het weefsel is plaatselijk afgestorven en rondom dit dode gedeelte vormt de bast een kurklaag, waardoor ze een bobbel krijgt.

Magnesiumgebrek

Dit element heeft een grote invloed op de waterhuishouding van het bladgroen. Magnesiumgebrek uit zich door het ontstaan van geel verkleurde vlekken in het bladmoes, die uitdrogen en bruin worden. Het blad valt doorgaans af.

Ook tekorten aan hoofdelementen geven typische kenmerkende verschijnselen.

In het algemeen vertonen jonge bomen duidelijker gebreksverschijnselen dan oude bomen, en struiken duidelijker dan hoogstammen.

Pittige Franse kersensoep

Nagerecht, voor 4 personen

Ingrediënten

1 fles rode wijn, lekker fruitig
1 stokje kaneel
1 vanillestokje (gespleten) of 2 zakjes vanillesuiker
½ theelepel venkelzaadjes, gekneusd
rasp van 1 citroen
200g suiker
2 eetlepels honing
2 deciliter sherry
1 eetlepel maïzena
1 kilo kersen, mooi rood met pit
4 bolletjes (marasquin) ijs.

Bereiding

Breng de wijn in een ruime pan aan de kook samen met de kaneel, het gespleten vanillestokje (of de zakjes vanillesuiker), de gekneusde venkelzaadjes en de citroenschil.

Neem de pan van het vuur en laat alles circa 20 minuten trekken.

Giet de vloeistof dan door een zeef terug in de pan. Doe er de suiker, honing en sherry bij en breng het geheel weer aan de kook..

Maak een papje van de maïzena met 1 eetlepel water en roer dat door de soep.

Houd 4 mooie kersen apart. Laat 5 minuten zachtjes koken en voeg dan de rest van de kersen (met pit) toe. Breng alles weer aan de kook.

Haal dan de pan van het vuur en dek af met een deksel. Laat het geheel afkoelen en helemaal koud worden in de koelkast.

Serveer ijskoud in kleine koude coups met een bolletje (marasquin) ijs en één mooie kers met steel in het midden of als 'oorbel' aan de rand.

Smakelijk!

Verdroging

(de nummer 1 doodsoorzaak bij nieuwe aanplantingen)

Herkennen

De bladeren gaan slap hangen, worden vervolgens bruin vanaf de rand en verschrompelen.

In een verder stadium gaat ook de schors rimpelen en sterft de twijg af.

Voorkomen

Water geven aan de planten bij voorkeur 's avonds zodat het water de kans krijgt in de bodem te trekken.

Voor hoogstammige bomen royaal (+/- 50l per boom) water geven per keer, eventueel een richeltje maken om te vermijden dat het water wegloopt.

Geef minstens 1 keer per week water.

Blijf met watergeven doorgaan tot na de droogteperiode, het duurt immers een tijdje voordat de regen voldoende diep is ingedrongen.

Bedekken van de bodem

Dek de grond af met een mulchlaag, bij voorkeur van goed verteerde compost of stalmest. Deze laag mag ruim 5 cm of meer dik zijn. Houdt bij het aanbrengen de stamvoet vrij (f 10 cm). Bedek enkel van april tot oktober in streken waar woelmuizen voorkomen

Boomschijf bloot houden

Houdt de boomschijf vrij van opslag om wortelconcurrentie te vermijden.

Hak of schoffel daartoe de bovenlaag regelmatig en oppervlakkig (1 à 2 cm). Dit remt de verdamping en de kieming van zaden af.

Plantsnoei alsnog uitvoeren

Indien bij de aanplant de plantsnoei niet werd uitgevoerd, of als er toch nog relatief veel blad aanwezig is, kan je alsnog de takken verder inkorten. Let op! Aangezien de plant nu reeds verdrogingsverschijnselen vertoont is het van groot belang om de wondjes tijdelijk af te dekken met een wondbeschermingsmiddel om extra verdamping te vermijden.

ZOMERACTIVITEITEN 2008

zondag 24 aug. 2008 zomerfruit happening i.s.m. SLE vzw 10 u. – 18 u.
Domein Puyenbroek, Puyenbrug 1 A, 9185 Wachtebeke Toegang via parking 1

zondag 31 aug. 2008 oogstfeesten 10 u. - 18 u.
Provinciaal Groendomein Vrijbroekpark, Hombeeksesteenweg 264, 2800 Mechelen

zaterdag 6 + zondag 7 sept. 2008 prominent 10 u. – 17 u.
deelname aan Prominant met eigen stand en workshop
Hooibeekhoeve, Hooibeeksedijk 1, 2440 Geel

zondag 7 sept. 2008 Obstwiesenfest 09.30 u. – 17 u.
Alt –Breinig (Kornelimünster) Aachen - Duitsland

Zondag 21 sept. 2008 dag van het eetbaar landschap 10 u. tot 18 u.
thematische fruittentoonstelling domein Bokrijk - Bokrijklaan 1; 3600 Genk

zondag 21 sept. 2008 boomgaardhappening i.s.m. Groendienst Beveren 14 u. - 17 u. Oogstfeest,
volksdans, rondleidingen, fruitexpo, ... in de hoogstamboomgaard.
Hof ter Saksen - Haasdonkbaan 101; 9120 Beveren - Christa Maes: tel. 03 775 28 51

zondag 21 sept. 2008 Fruit proeven in de boomgaard 14 u
Domein Tivoli, Antwerpsesteenweg 94, 2800 Mechelen
Geniet eens van een echte appel of peer. (info: secretariaat: 015 20 66 84 van 9 u. - 16 u.)

zondag 28 sept. 2008 Landschapsdoedag i.s.m. RLH&V 10 u . - 17 u.
met infostand en fruitpersmobiel, Binkelhoeve Binkelstraat 1, 3700 Tongeren

zon. 28 sept. 2008 Fruitproeven in de boomgaard 14 u . - 16 u.
Donkboomgaard Dreefstraat - aan de kerk van Donk, 3540 - Herk-de-Stad

PRUIMENPROEFDAG EN VIERING VAN 20 JAAR KEIZELBOOMGAARD

zondag 10 augustus 2008 van 14 u. tot 18 u.

- ⇒ grootste NBS-fruitrassenverzameling
- ⇒ 5 ha hoogstam verzamelboomgaarden en
- ⇒ 2 ha laagstamcollecties
- ⇒ (o.a. collecties van de tuinbouwschool van Vilvoorde, Leuven en meerdere privé collecties)
- ⇒ duizenden meters hagen, tientallen knotwilgen, enkele poelen en interessante hooilanden
- ⇒ Modelboomgaard met praktijkvoorbeelden van beschermkorven tegen schade door veeof wild
- ⇒ geleide wandelingen in de Keizelboomgaard met proefmogelijkheid
- ⇒ tentoonstelling authentieke pruimenrassen van de regio
- ⇒ verkoop van pruimen, boeken, materialen, siroop, sap, ijs en wafels
- ⇒ info en advies

Keizelstraat tussen nrs 38 en 40 - 3590 Diepenbeek

gratis toegang

